

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte naš številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 204. — Štev. 204.

NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 21, 1943. — ČETRTEK, 21. OKTOBRA, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

NEMCI BEŽE S KRIMA

London, 20. okt. — Sovjetske čete, ki so prekoračile že skoro eno tretjino velikega ovinka reke Dnjeper, so namerile svojo glavno silo proti železnemu centru Krivega roga in s tem postavile Nemce v nevarnost, da padejo v dobro nastavljeno past v tem sektorju ter na Krimu.

Nemci so pričeli nenadno in z mrzlično naglico zapuščati Krim, kakor pravi zadnje moskovsko poročilo, ki ga je prejela Reuterjeva agencija in International News Service. Naciji pa ne odhajajo sami in ne praznih rok — s seboj jemljejo živino ter ženejo pred seboj rusko prebivalstvo, ki je ostalo v teh krajih.

Južnovzhodno od Kremenčuga so vrgli Nemci v boj veliko število rezerv, katere bi očitno rade preprečile izvedenje obkoljenja po ruskih armadah, katere so že večeraj prerezale glavno izhodno pot, po kateri bi mogli Nemci uiti iz Dnjepropetrovska in iz trikota v ovinku reke Dnjeper.

Po zadnjih poročilih so bile sovjetske čete 35 milj od Krivega roga, katerega najbrž nameravajo naskočiti prav kmalu.

Zdaj, ko so Rusi pretrgali progo pri Pjatihatki in zavzeli več kilometrov proge in pet postaj ob njej, bi se morda Nemcem posrečilo najti izhod za umik preko Krivega roga ali pa južnozahodno proti Niskolajevu, ob Črnem morju.

Nekateri vojaški izvedenci menijo, da Nemci najbrž gradijo železnico zapadno od Nikolajeva in to je mogoče vzrok, da se tako ljuto in vztrajno borijo pri Melitopolu — zadrževati hočejo Ruse tako tako, da bodo imeli dokončano pot za izhod iz pasti, ki se zna sprožiti nepričakovano. — Poučeni boji v Melitopolu se nadaljujejo pod poveljstvom gen. Tolbuhina, ki je poročal, da so njegovi vojski počistili nadaljnjih trinajst blokov v zadnjih 48 urah. Medtem so morali odbiti 24 nemških protinapadov. Nemci ne prenehoma vozijo v mesto nova ojačenja in uporablja hiše ter stene vrtov za obrambne pozicije.

Prejšnja poročila se glasijo:

V svojem prodiranju severozahodno od Pjatihatke so Rusi zavzeli pet železniških postaj. Zajeli so tudi obilo materijala, ki je bil naložen v vagonih na progah. Največ je v tem pogledu našel Pjatihatka, kjer je stalo na tirih petnajst vlakov, naloženih z vsakojakimi zalogami ter tanki in drugim orožjem in municijo. Tu so zajeli tudi 1800 nemških vojakov.

Napadajoče ruske sile so štele kakih 500.000 moč, katere podpirajo močne tančne in oklopne enote. Vse ogromne sile so bile vržene v boje na fronti pri Kremenčugu. Poročevalci pravijo, da so ti silni napadi, pod katerimi se krha nemška sila, brezdvoma začetni z namenom, da se izvede sporedno z moskovsko trozvezno konferenco.

Nemški poročevalec Ernst von Hammer je poročal o novem zbiranju številnih ruskih čet in tančnih ter motornih divizij v severozahodnem sektorju od Dnjepropetrovska, ter južnovzhodno od Kremenčuga. Nemci, pravi poročevalec, so se pred to ojačano silo morali umakniti 12 milj, toda so imeli za umik pripravljene nove pozicije.

Rusi očitno pripravljajo nove ofenzivne napade, ker hočejo čimprej zaključiti bitke v dneperskem trikotu, ter s tem prisiliti Nemce, da zapustijo Dnjepropetrovsk.

Rusko zagotovilo Bolgarski

Kot pravi poročilo iz Kaira v Egiptu, je sovjetska vlada obvestila bolgarsko vlado, da se ji ni treba bati zavezniškega zračnega bombardiranja, dokler ostane rusko diplomatsko zastopstvo v Sofiji.

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

Naciji se umikajo in požigajo

Alžir, 20. okt. — Zavezniška peta armada, ki se pomiče naprej ob dveh glavnih cestah, kateri držita do Rima, je zabeležila nadaljne uspehe in nemške armade so bile prisiljene na umik, ter so se ustavile na novi obrambni črti.

Sicer imajo Nemci še vedno boljši obrambni teren, ker držijo višine gore Massico, kjer so se utrdili na črti, ki drži od Mondragone zapadno proti obrežju in sporedno z gorskim terenom Massice.

Peta armada je zasedla rodovitno ravnino Mazzoni, kjer so naciji izvedli nad civilnim prebivalstvom strašno maščenje. Ljudje so povedali zavezniskim vojakom, ki so prišli v ta predel, da so naciji z gorečimi smolnimi bakljami zažigali hiše in polagali dinamit ob potih, tirih in cestah, obenem pa so zažigali kope sena kmetovalcem, da so na ta način z dimom krili svoj umik pred zaveznički. V nekem kraju so smrtili 27 civilistov, ker so molili, da bi kmalu prišli zaveznički in jih rešili pred Nemci.

Zavezniški vojski so našli v razvalinah in pogoriščih krajev in vasi raznesena trupla civilistov, nad katerimi so naciji očitno vršili svoje maščevalne sadistične zločine.

ZDRUŽENI ODBOR JUŽNO-SLOVANSKIH AMERIKANČEV POSLAJA KABEL V MOSKVO

Louis Adamič, predsednik Zdrženega odbora južno-slovanskih Amerikancev je poslal kablel državnemu tajniku Hullu, zunanjemu ministru Edenu in narodnemu komisarju za zunanje zadeve Molotovu v Moskvo v kateri izjavlja, "da je več sto tisoč jugoslovanskih Amerikancev, katere predstavlja Zdrženi odbor, v globokih skrbih radi napete situacije v Jugoslaviji, ki dviga nujne probleme zavezniške politike."

"Mi trdno upamo," se glasi Adamičeva brzojavka trem vodilnim osebam, ki so sedaj na sestanku v glavnem mestu Sovjeta, "da bo moskovska konferenca napravila hitre pozitivne ukrepe, da se stvarno pomoč jugoslovanski narodni osvobodilni vojski pod sijajnim in spretnim vodstvom Tita."

"Mi se močno nadajamo, da ne bo moskovska konferenca gojila nobenih misli o sodelovanju z kvizlingom Nedičem in z Mihajlovičem."

"Kakor narod, ki se bori pod Titom, tako tudi mi Amerikanci jugoslovanskega porekla imamo veliko upanje v bodočnost Jugoslavije in Balkana. Ena naših glavnih skrbi je bodoča jugoslovanska meja z Italijo. Mi smatramo, da je neobhodno potrebno za evropski svetovni mir, da so slovenski in hrvaški kraji in otoki, ki so bili priključeni Italiji po zadnji svetovni vojni, vključeni v novi Jugoslaviji, ki bo nastala po tej vojni."

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

NAPADI NA JAPON. LETALIŠČA NA NOVI Gvineji

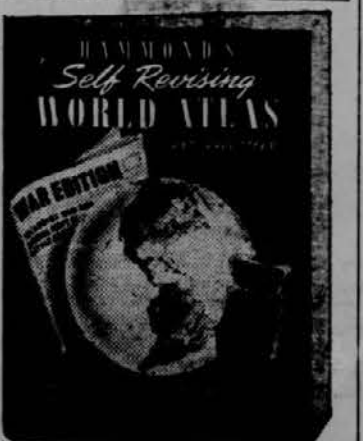
Glavni stan generala Douglasa MacArthurja na jugozahodni ameriške letišče trdnjave v pacifiku naznanja, da so ameriške letišče trdnjave v veliki množini leteli skozi viharne oblake ter so iz majhne višine metale bombe na Rabaul, kjer so bili potopljene en rušilec, ena topničarka in 6000 tonski tovorni parnik; poškodovana je bila ena korveta in zelo poškodovan nek drug tovorni parnik.

NOVA IZDAJA Hammondiv SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 40 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Jugoslovanska fronta

London, 20. okt. — Radio Slobodna Jugoslavija je danes poročal, da so Nemci pričeli z ofenzivo proti gerilskim četam partizanov in so zavzeli dve mesti — Ogulin in Sušak.

Nemška ofenziva je v teku južno od Donave in Nemci uporabljajo tanke. Pri Reki in Sušaku so pridržali nad partizane z 20 tanki in celo divizijo vojaštva. Posrečilo se jim je pretrgati na enem mestu 35 milj dolgo fronto, kar jim je dalo dostop do Sušaka in Ogulina. Partizani so držali to črto več tednov v upanju, da pride zavezniška pomoč.

Nemci so napadli tudi nekatere otoke v Dalmaciji, a so bili njih napadi odbiti, kakor pravi jugoslovanski radio. Pri nemških poskusih pristanja na otokih Hvar, Mljet in Peljasc so nacija pomagali Paveličevi Ustasi. Nemci bi radi dobili kontrolo nad obrežno črto med Trogirjem in Splitom.

48-urni tednik raztegnjen na 31 dodatnih industrijskih predelov

Washington, 20. okt. — Komisar za vojno delovno silo, Paul McNutt, je naznanil, da se je odredilo 48-urni tednik za 31 nadaljnjih industrijskih predelov, kjer je pomanjkanje delovne sile kritično ali vsaj obudno.

Nov 48-urni tednik bo v teh krajih stopil v veljavo že pred 15. novembrom.

Kupite še danes nekaj War Savings Stamps za Vaše otroke. — To je najboljši način hranjenja zanje

Zanimive vesti o notranjem sporu v Jugoslaviji

Znani člankar in poročevalec Drew Pearson, ki piše kolono "Washington Merry-Go-Round" pravi v svojem članku, ki je objavljen danes, da je neki predstavnik državnega oddelka dejal še pred dvema tednoma, da bo šlo orožje in pomoč po Jadrnu Mihajloviču, ki je pri znanju na Angležih, kot vodja odpora v Jugoslaviji.

Sedaj pa so se stvari zasule drugače, pravi, Drew Pearson, ker se je izkazalo, da vodi bojevanje proti osišču tovariš Tito. V zvezi s tem novim odkritjem je bil poslan na teren v Jugoslavijo poročevalec De Luce in v Londonu je bil vzpostavljen partizanski stan, za vojne vesti o bojih partizanske vojske.

Pearson pravi, da ni jasno ali so uspehi partizanov bili vzrok spremembe političnega gledanja na jugoslovansko situacijo, ali pa je morda imela Moskva kaj opraviti pri stvari.

Ubežna jugoslovanska vlada v Kairu pa je tudi izdala stopetno izjavo, katere naglašala, da je Mihajlovič po več meseih molka spregovoril in dal odgovor svojim kritikom s pose-

Nemci se pripravljajo na drugi Stalingrad

Stockholm, 20. okt. — Berlin sluti, da se odigrava na ruski fronti ob ovinku velikega Dnjepra predigra drugega Stalingrada in zato je bilo švedskim poročevalcem v Berlinu dovoljeno, da so posneli zaskrbljene komentarje nemških uradnih vojnih komentatorjev, ki so podali nemškemu ljudstvu vest, da so Rusi prodrli skozi nemško obrambo na srednji dneperski fronti.

List "Aftonbladet" je zapisal, da Nemci realizirajo resnost položaja ob Dnjepu, kajti, če bodo Rusi šli naprej ob prebiti črti, tedaj gotovo čaka nemške čete drugi Stalingrad, ki bo kastro prvega zasenčil.

Nemški vojaški predstavnik, katerega so citirali poročevalci, je dejal, da so nemške armade pri Dnjepropetrovsku, na Krimu, ter med Melitopolom in Zaporozjem v nevarnosti obkolitve.

DELO AMERIŠKIH PODMORNIC PROTI OSIŠČU

Mornariški tajnik Fr. Knox je objavil podatke o delovanju ameriških podmornic v daljnih vodah Pacifika in Daljnega Istoka ter pravi, da so po Pearl Harborju ameriške podmornice potopile ali poškodovale 460 sovražnih ladij.

To naznanilo je bilo objavljeno v poročilu mornariškega urada ter ga je oznanil na častniški konferenci Frank Knox ter rekel, da je bilo poleg prej naznanjenih ladij potopljenih 148 japonskih ladij, pa to iz vojaških ozirov ni bilo naznanjeno.

Po Knoxovem zatrdilu so ameriške podmornice japonskim ladjam povzročile naslednjo škodo:

Potopljenih — 319 ladij;
Mogoče potopljenih — 36;
Poškodovanih — 105.
Vsa ta škoda je bila povzročena, ko so 7. decembra 1941

ameriške podmornice odplule na široka morja, da maščujejo Pearl Harbor.

Poročilo mornariškega urada pravi, da so ameriške podmornice ponesle vojno naravnost v sovražne vode. Izvedle so najdrznejše čine pred nosom japonskih obrežnih baterij ter so zelo zmedle japonske pomorske črte iz domačih voda na zasedene otoke.

Obenem z naznanilom o delovanju podmornic je mornariški urad sporočil tudi seznam vseh japonskih potopljenih bojnih ladij po Pearl Harborju. Ta seznam kaže, da je bilo 305 bojnih ladij potopljenih, morebiti potopljenih ali poškodovanih in da je bilo 852 ne vojni ladij potopljenih, morebiti potopljenih ali poškodovanih; tedaj skupaj 1157 ladij.

AMERIKA PRIPRAVLJENA ZA PLINSKO VOJNO

Edgewood Arsenal v državi Maryland je najbrže poglavitni vzrok, da se v sedanji vojni Nemci ne poslužujejo plinov.

Arsenal je postavljen v Marylandskih gozdovih ob bregu Gunpowder River in mu poveljuje general Ray L. Avery, veteran v plinski vojni.

Edgewood je bil dolgo živčno središče Army's Chemical Warfare Service, tukaj so naj-

večji laboratoriji za iskanje novih plinov in za poizkuse. Kakor pa Arsenal izdeluje vsakovrstne pline, tako izdeluje tudi razne priprave proti njim.

Kolikor je strupenih plinov izdelal Edgewood Arsenal od leta 1939 in trije drugi vladni arzenali, je dovolj jamstva, da se noben sovražnik ne bo poslužil plinske vojne proti Zdrženim državam.

Moskva, 20. okt. — Dva vojaška zastopnika sta danes sedela s tremi zavezniškimi državni pri konferenci miži in sicer sta bila to gen. major John R. Deane ter gen. poročnik Sir Hastings Ismay.

General Deane je načelnik stalne vojaške misije v Rusiji, kar je bilo obelodanjeno v torek — general Ismay pa je štabni častnik za premiera Winston Churchill. On je bil tudi udeležen na konferenci v Washingtonu, v Casablanci ter pri sestanku zavezniških poveljnikov v zadnjem januarju.

DVA GENERALA PRISOTNA NA KONFERENCI

bno izjavo, katere menda znači, da je on pri volji skleniti mir s partizani in stopiti v skupno borbo proti skupnemu sovražniku.

Mihajlovič pravi v svoji izjavi, da je njegova armada zdaj pripravljena stopiti v boj proti sovražniku, da ga porazi.

Tita in njegove armade ni direktno imenoval, toda rekel je, da je skupen odpor proti skupnemu sovražniku zapeča-

O konferenčnih razgovorih ni bilo podane nič uradnega, toda opazovalci so mnenja, da pomeni prisotnost vojaških predstavnikov, da se bo na konferenci razpravljalo tudi o zapadno-evropski kopni fronti. Najbrž bo vsaj Rusija v tem oziru hotela povedati svoje mnenje oziroma izreči svoje želje.

Konferenti se shajajo tekom dnevnih ur in to največ na ljubomr. Hullu, ki ima 72 let, ter je navajen delati podnevi in ne v nočnih urah, kakor to običajno delajo ruski državniiki in diplomatje.

Edinstvo jugoslovanskih borcev za svobodo.

Vse obdolžitve je zanikal ter dejal, da se skriva za njimi namen sovražnika, ki hoče razdeliti jugoslovansko ljudstvo, da ga bo lažje premagal in podjarmil, ter s tem preprečil vzpostavitev resnične demokratične Jugoslavije.

Vse te vesti o Mihajlovičevi izjavi so podane iz Kaira, kjer se sedaj mudi ubežna vlada s kraljem na čelu.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Rakovec, President; Ignac Hudec, Treasurer; Joseph Lupata, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

BOJ ZA RIM

Ko je zavezniška peta armada pod poveljstvom generala Clarka razbila silno močne nemške utrbe ob reki Volturno, so zavezniški na dveh krajih z največjo silo vdarili naprej, da si odpro pot proti Rimu.

Medtem pa je angleška osma armada, ki prodira do Jadrana, dospela do nekega kraja, ki je že nekoliko višje proti severu kot je Rim. Od tam bodo skušali Angleži v velikanskem loku Rim obkoliti, mesto ga zavzeti s frontalnimi napadom. Sicer je Rim še oddaljen 95 milj od najbližje zavezniške postojanke, toda bitka zanj se je pričela.

Zadnje poročilo iz Alžira pravi, da so zavezniški zavzeli celo nemško obrambno črto ob Volturnu. Bojna črta je dolga 100 milj in zavezniški so zavzeli 23 mest, trgov in vasi.

Nemci se zelo trdovratno branijo, zlasti pa še zadnje straže, kadar varujejo umikanje glavne armade. Ako se bodo Nemci še dalje tako srdito borili, kot so se za Salerno, Napolj, dalje pas med Napoljem in Volturnom in še posebno utrjeno črto ob Volturnu, tedaj bodo imeli zavezniški pred seboj še mnogo zelo vročih bojev, predno bodo zavzeli Rim.

Zavezniški so zavzeli Napolj tri tedne zatem, ko so se izkrcali pri Salerno, in skoro toliko jih je vzelo, da so razbili črto ob Volturnu.

Ze samo prehod čez Volturno je ena sama velika, juška bitka, ki so se vojaški inženirji pod sovražnim artilerijskim ognjem v čolnih vozilih ali pa plivali po reki ter so postavili pontonske mostove za tanke, infanterijo in artilerijo.

Kakih 18 milj dalje od Volturna se nahaja druga reka Garigliano, katero bo treba na isti način zavzeti kot Volturno. Ozemlje pa je Nemcem v prilog, ker obvladajo višine.

Nemci se bore kot največji obupanci in bore se z največjo surovostjo. Po potu morijo ljudi in požigajo domove; s seboj vzamejo vse, kar se jim zdi kaj vredno. Največjo škodo pa bodo trpele umetnine, ki jih je Rim poln in ki so pravzaprav last celega civiliziranega sveta.

Zavezniški skušajo na vse načine Rim obkoliti in Nemce prisiliti k predaji. S tem se bočejo ogniti frontalnemu napadu, pri katerem bi mesto strahovito trpelo. In misliti si moremo, kako razdejanje bi bilo po mestu, ako bi se sovražne armade borile po mestnih ulicah.

Uljudno Vas vabimo**k PROSLAVI****:: 35 - O b l e t n i c e ::****SLOVENSKEGA PEVSKEGA in DRAMATIČNEGA DRUŠTVA****"DOMOVINE"**

KI SE VRŠI

v nedeljo, 24. Oktobra

1943

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

Natopi celotni zbor "DOMOVINE" v krasnih umetnih in narodnih pesmih, solospvih (Ann Kepic), — duetih (Popca Konchan in John Holesek; Dorothy Gerjovich in Jenny Patelli), za tem šaljiv prizor "STARINAR" (Medod Konchan) in veseloligra "KJE JE MEJA?" — Ves program je pod vodstvom Anton Šubelj-na.

Iz prijaznosti sodelujejo: Pevsko društvo "SLOVAN", plesna umetnica Josephine PESHEL, TAMBURAŠKI ZBOR in pri klavirju Elizabeth Sustar.

VSTOPNINA: 68c
Začetek ob 4. uri popoldne. Tax: 7c
Skupno 75c

KONFERENCA V MOSKVI

Napisal Peter Lipa

(ONA) — Ko bodo izšle te malo nato so sovjetske čete vrste v tisku, se bodo morda že vršile seje konference v Moskvi med našim državnim tajnikom Cordell Hullom, angleškim zunanjim ministrom Anthony Edenom in sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Vjačeslavom M. Molotovom. O čemu bodo govorili ti trije vodilni državniki?

Lahko si mislimo, da bodo hoteli Sovjeti kot domačini govoriti prvi. Molotov bo najbrže vprašal: Kdaj vam bo mogoče, vam Angležem in Amerikancem, da izkreatne močne vojaške sile v zahodni Evropi, da tako odvrnete del nemških čet z ruskega bojišča?

Predsednik Roosevelt in premier Churchill, oba sta z vso jasnostjo povedala, da nameravata izvesti te vrste izkreatvanja. Obenem pa sta tudi objasnila, da ne bosta začela teh operacij prej, predno ne bo kolikor toliko sigurno, da se ne morejo ponesrečiti — tudi ne en sam dan bolj zgodaj. Najbrže so bili Sovjeti "obveščeni" — kot pravijo diplomati — o tem, kdaj mislimo, da bo ta dan prišel. Eden in Hull bosta najbrže odgovorila, da morajo priti dodatne tozadevne informacije iz ameriških in angleških vojaških krogov.

Sovjeti trde, da so tako zelo izčrpali Nemčijo, da bi se naša invazija že zdaj posrečila. Morda celo mislijo, da Angleži in Amerikanci zato zavlačujejo dan svojega nastopa, da bi ruski vojaški prav do malega sami dokončali krvavo delo uničenja Nemčije — toda, če bi to povedali, bi bila konferenca razbita.

Ako Rusi tega nočejo, potem bo morala konferenca preiti na druge predmete. Naslednja točka bo najbrže: Kako naj se uredi uprava zasedenih dežel — sovražnih in zavezniških — vse dotlej, dokler ne bodo zmogli, da se vladajo same?

Pri tej točki bodo predstavniki Angležev in Amerikancev morda hoteli najprej razčistiti vprašanje, katere dežele je smatrati za sovražne in kakšna so svojstva držav na konferenci. Ker Kina ne bo imela svojega predstavnika v Moskvi, bo šlo v tej zadevi le za evropske države. Ker pa Britanija in Združene države nimata nobenih zahtev v Evropi, bo šlo le za sovjetske meje. Prav posebno, bo morda ta konferenca obravnavala status onih ozemelj, katera si je Rusija prisvojila v teku vojne. Po razsulu Poljske so zasedli Sovjeti približno polovico poljskega ozemlja — kot so bile državne meje takrat zahtevane. Po svoji zimski vojni (1939—1940) proti Finski, je Rusija zasedla še nekaj več teritorija. Snobladi leta 1940 sta postali Estonija in Latvija, ter Litvanija del ruskega državnega ozemlja, in

Dejstvo, da žele Velika Britanija, Amerika in Sovjetska Rusija v teh zadevah sodelovati, je razvidno iz organizacije Sredozemske komisije, v kateri so zastopani vsi trije in Francija. Čeravno je dejal Hull, da je ta komisija poklicana le, da poroča o izvršenih dejstvih, je vendar prva skupna stvar treh velikih zaveznikov in bi

mogla pridobiti na važnosti. Pogajanja v Moskvi bodo pokazala, kaj bo.

Toda še ena zadnja naloga, bolj važna in usodepolna, stoji pred trojico zunanjih ministrov v Moskvi. Pripravi morajo skupno konferenco svojih predstojnikov, Roosevelta, Stalina in Churchilla.

Sestanki voditeljev držav po navadi ne rešujejo temeljnih političnih vprašanj. Do takih razgovorov vpride takrat, ko so vsa bistvena vprašanja že razčiščena, in rešuje se le praktična pota dejanske izvedbe. Dokler ni dosežen sporazum v načelnih vprašanjih, se ne gre do sestajati.

V slučaju Roosevelta, Churchilla in Stalina so politična vprašanja, za katera gre tako neizmerne važnosti za bodočnost sveta, da so dobili Eden, Hull in Molotov, ki poznajo vse mednarodne politične ideje svojih predstojnikov, naloge, da pripravljajo pota do tega sporazuma, in določijo, v kolikem obsegu se te ideje križejo.

Šele potem more priti do one velike konference, na katero svet že tako dolgo čaka.

IZ HRVAŠKE.

(ONA) — Hrvški "veliki starec" vodja hrvaške kmečke stranke dr. Vladko Maček, odklanjati tudi v najnovejši Paveličevi krizi vsakovrstno ponudbo za podpiranje marionetne vlade.

Petnajst tisoč oboroženih partizanov, ki imajo v svojih rokah precej ozemlja v okolici Zagreba in drugih mest, ter tudi nekatere predele ob hrvaško-madžarski meji, smatrajo, da je dr. Maček v svojem zaporu njihov veliki vodja.

Pavelič, ki bi bil rad sestavil bolj popularno vlado v Zagrebu, se je zopet obrnil k 72-letnemu hrvaškemu voditelju v njegovem zaporu — toda pogoj, da dr. Maček so bili taki, da bi bili pomenili odstop Paveliča. Ti pogoji zahtevajo razpustitev vstajskih organizacij in njih politične vojaške sile, da bi amnestijo političnih ujetnikov in formacijo nove vojaške vlade.

Note

KLAVIR

ali

za

PIANO HARMONIKO

35 centov komad —

3 za \$1.—

- * Brezesa of Spring
- * Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru
- * Kolo
- * Tam na vrtni gredi
- * Maribor Walts
- * Spavalj Milka Moja
- * Orphan Walts
- * Dekle na vrtu
- * Oj, Matička, pešnja
- * Barčica
- * Mladí kapetana
- * Gremo na Stajerske Stajers
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana murela
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
- * Ko ptičica ta mala
- * Pojdi s menoj
- * Doti s planine
- * Kadar boš ti vstajal

10 SLOVENSKEH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
MOJA DEKLE JE SE MLADA
Naročite pri:
Knjižarna
Slovenic Publishing Co.
218 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

RAZGLEDNIK**ZMRZNJENA REPA**

Še vedno sem v hiši, v kateri me mu je Albert. Nekako obni nskdo rad, četudi v njej ni nič hudega.

Sedaj je prvič, da sem bil poslan v bolnišnico, in vedel sem že dolgo, da bo enkrat iz tega ali drugega vzroka do tega prišlo in te misli sem se vedno bal. Danes pa, ko bi bil znanj, pa bi zbolel, ne bi napravil prav nič drugega, kot šel bi naravnost v bolnišnico. V vsaki bolezni je na vsak način boljše v bolnišnici kot pa doma.

Domača postrežba, pa če je najboljša, niti 10 odstotkov ne doseže postrežbe v bolnišnici. Vsakdo bi si mislil, da je v bolnišnici preveč enolično in skrajno dolgočasno. Pa nič takega še nisem občutil. Najbrže je pri tem to-le: telo potrebuje mir in ko počivaš, se ti zdi nekam prijetno in si kar zadovoljen. Ali je kak drug vzrok? Ne vem. Skratka: dolgočasno ni pravi nič.

Včasih imamo s kakim bolnikom še kak smešen prizor. Kokor na ulici; tako tudi v bolnišnici najdeš ljudi vseh vrst. Nasproti meni pri oknu leži mlad Italijan, star kakih 28 let.

Studenec Blagoslova!

300 SVETIH MAŠ LETNO, za žive in mrtve članje Mašne Zveze. Članarina 20 vsako osebo živo ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti.) Upišite Vaše sinove vojske.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afrikanke misijone Department G
3624 W. Pine Blvd., St. Louis 8, Mo.

ZNIŽANA CENA za koračnico**SOLDIERS ON PARADE**

Ker želi, da se tim bolj razširi za

PIANO HARMONIKO

prirejena

koračnica**"MLADI VOJAKI"**

Je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil z založnikom, da rejaki lahko dobe skladbo po znižani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

218 W. 18th Street

New York 11, N. Y.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES

oziroma

CANADIAN

POSTAL MONEY

ORDER,

ako je vam le priročno

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571—Na Marijane, polka
Kje so moje rožice
Marička pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575—Terezinka polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz cent in ceno plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

Mali Oglasi**imajo velik uspeh****Prepričajte se!**

MACHINE SHOP PRACTICE
THE NEW ENCYCLOPEDIA of
Special manual professor on Stevens
Institute of Technology in Angličščini
George W. Barnwell

Podlaga za mehnično snanje ali morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popljuje in v silah pokazuje temeljne dela mehanike. Razloži vse natanko, kar morate vedeti, da boste lahko vsako stvar, ki jo potrebujete, naredili sami. Pojstvanje uporabe vsakega stroja, vse do in izril, načrte (blizu printa) 1000 slik in tab. 578 str.

Cena \$1.98

No globe na to, ali ste žele popraviti, vam bo ta knjiga zelo koristna in tudi vreden. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
218 WEST 18th STREET
NEW YORK 11, N. Y.

SPISANA V ANGLEŠKEM JEZIKU

Dopisov brez podpisov in oznake ne prebijejo.
Dopis na desni strani moramo najti v
našem uradu najkasneje v četrtek.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se mora vedno dobro pisati, ker nastanejo
vse vrste tiskovnih in drugih napak, ki jih ni
možno popraviti med seboj pogovarjajo.

IZ JUŽNEGA COLORADA

Prosim vas, ako ste kaj pri dobri volji, da priobčite ta moj dopis. Ker ni bilo že dolgo časa ni glasa iz naše naselbine, se mi zdi, da je sploh naša dolžnost, da se kak Slovenec oglasi posebno v tem vojnem času. Vem, da marsikateri čitatej Glasu Naroda rad najprej pogleda v listu dopise. To sodim sam po sebi. Najprej prečitam dopise iz naših naselbin naše nove ameriške domovine in Kanade.

No, tukaj v naši naselbini nas je še precej, posebno starih očakov, ker mladina je itak največ zapustila dom in šla služiti Strici Sama, menda je tako pa širok svet danes. Seveda, sedaj se moramo bolj doma tišati ker je odmerjen gasolin in obroči za avto, ampak se nimamo kaj dosti pritožiti. Vsak rad stori, kar more, da je vprid in za zmago naše svobodne domovine Amerike.

Naša naselbina se nahaja nekako v sredini vseh poljedelskih dobrot, naprej na spomlad so zrele okusne črniče v okoličinah Grand Junction in Palisade. Tam smo se nahajali letošnje poletje tudi, ko je bilo zrelo sadje, namreč tiste okusne breskve, bruske, češnje itd. Verjemite mi, da to je zanimivo opazovati, kako je svet zaposlen in kako ljudstvo drvi od posev. Veliki trakti pridejo po več sto milj daleč iskati sadje v ta kraj. Kalifornija ostane zadaj v primeru s coloradskimi sadjem. Seveda je pa ta kraj dobro znan široj Ameriki po posebne vrste breskvah in bruskah. Breskve so letos prinesle zelo visoko ceno. Moram omeniti, da imajo tudi naši rojaki zelo lepe nasade tukaj.

Pri Mr. Frank Košak in družini, kjer sem se ustavil, imajo po urejeno farmo in se tudi pečajo z gojenjem paradiznikov itd. Tega imajo cele nasade. Mr. Matt Debelak ima največ breskve in tako zvane italijanske češnje. Torej naj bodo s tem pozdravljeni ondostni rojaki in prijatelji in vas prosim, da mi ne zamerite, ker nisem imel časa vseh obiskati. Upam, da bodo okoliščine v bolj sem redu prihodnje poletje pa še bom več časa ustavil in obiskal vse, tudi v Crested Butte in Pionio. Zelo me veseli priti v družbo starih prijateljev, ker se poznamo že dolgo vrsto let.

Naj še omenim dobro znano naselbino Canon City; tam so naši rojaki največ pečajo z jabolkami nasadi. Cena jabolkom je letos zelo dobra.

V Florence, Colo. se naši rojaki največ pečajo z zelenjavo. Glavna solata tu zelo dobro uspeva in pa čebula, zelje, repa itd. Tudi pšenica in koruza. Moji bližnji prijatelji, kakor Mr. Matt Lakezie in njegov so sed Jakob Česnik se dobro pohvalijo s svojimi pridelki. Ker je tudi za njih vse boljše cene, posebno za sladkorno peso. Po vsem, kjer sem se ustavil, so farmari zelo zadovoljni z vsem enako tudi najeti delavci in premogari. Seveda je pač ta ko: če se več zasluži, se tudi več potroši.

Pozdrav vsem znancem in prijateljem širom Amerike in Kanade, našemu priljubljenemu listu pa želimo obilo uspeha in novih naročnikov in ostajam udani vam.

Martin Bayuk,

Walsenburg, Colo.

K 50-LETNICI "GLASA NARODA"

Vsi Slovenci v Ameriki že vemo, da obhajamo letos izvanreden jubilej — 50-letnico obstanka našega časopisa, "Glasa Naroda". Pravimo, da je 50-letnica časopisa "G. N." res jako slaven dogodek v zgodovini slovenskega naroda tukaj. Kot vsi vemo, je bil začetek zelo težaven, veliko nepornega dela, mnogo nepravilnosti in postrvovanja je moral prenesti za obstanek. Seveda naj, večja zasluga se prišteva pokojnemu Frank Sakserju. On je zasnil mladič, da je rodila tako dragocen sad, duševne hrane za naš slovenski narod v Ameriki. Zasluga gre tudi njegovim pomočnikom, ravno tako tudi našemu sedanjemu uredništvu, ki gre po isti poti naprej, kjer je njihov vodja končal. Zato smo pa danes ponosni na to dolgo vrsto 50 let.

Malokateri slovenski časopis je doživel tako velik praznik, kot ga letos obhaja list "Glas Naroda". Tu ni slave in ne dobička, le svojo narodo in v spomin na rodno domovino vzdržanje našo besedo med nami.

"Glas Naroda", slovenski narod tukaj se ti zahvaljuje ob 50-letnici za tvoje lepe zasluge in vsi mu voščimo ob tej priliki zlatega jubileja ter ključemo, še mnogo — mnogo let!

Svojo 40-letnico je pa tudi obhajalo društvo "Slavija" št. 1 SNPJ dne 10. oktobra v dvorani SNPJ na Lawndale Ave. v Chicagu. Bil sem tudi jaz eden navzočih. Ko stopim v dvorano, sem bil veselo presenečen, ko sem videl toliko na-

šega naroda skupaj, zavednost in pa lepo vreme je pripomoglo k tako obilnemu obisku.

Program je bil zelo lep, in vsa čast gre predsedniku društva "Slavija" Francu Zajcu in pa seveda osebam, ki so izvajale vzpored. Vsa čast tudi moškemu pevskemu društvu "Prešeren", možje lepo ste peeli in prav ganljivo. Godba je lepo igrala ameriško himno, ali moje razočaranje je pa bilo, ker nisem slišal tudi naše slovenske himne, ki jo vsi dobro znamo: "Naša lepa domovina, o, junačka zemlja mila," in tako naprej. Mili občutek spreleti Slovence, ko po ameriški himni zasliši milo melodijo himne slovenskega naroda.

Vzpored je bil dobro razdeljen na odr, še bolj lepo bi pa bilo, ko bi naši mili slovenski otročki nastopali v materinski pis. Slovenski filmski posnetki raznih krajev Slovenije so bili zelo krasni in vsakomur zelo všeč. Drugače je bilo na prireditvi v vseh ozirih lepo. Udeležba je bila velika.

Slovenci v Chicagu in okoličinah nikar ne pozabijo se udeležiti lepega koncerta Tomaz Cukaleta. Vzpredeja, ki se nam bo nudil, se bomo še dolgo spominjali. Vsi že vemo, da se bo vršil koncert v Češko-ameriški dvorani na 18. ulici, blizu Ashland Ave. in Blue Island Ave. v Chicagu, dne 31. oktobra.

Zdaj pa krepki Na zdar vsem Slovincem, našemu uredništvu pa še nadalje mnogo napredka!

Joseph Murniek

Berwyn, Ill.

PISMO IZ WEST VIRGINIJE

Dovolite, da se tudi jaz prav iskreno zahvalim za prilogo k 50-letnici obstoja "Glasa Naroda." Čestitam listu, ter želim, da bi še mnogo let izhajal! Ker mi je naročnina potekla, pošiljam vam \$7.00 za celoletno naročnino. Časopis se na mvedno dopade, prečitamo vse do kraja. Vojna poročila, novice in pa dopise, ki pridejo iz vseh kotov sveta. Bog daj, da bi čimprej bilo konec te strašne morije. Kar tesno nam je pri srcu, ko se spominjamo na naše tam doma. Lahko je tudi, da nimamo nikogar več, da nam je še to vojna vzela. Že dolgo ni nobene pošte in gotovo se je marsikaj izpremenilo.

Zato nam je "Glas Naroda" zelo potreben. Po vojni bo mnogo več novic, ker bo lažje novice dobiti.

No, dosti za danes, pa oprostiti, zdi se mi, da se kar po domače pogovarjam z vami. Škoda, da ni nikogar, ki bi na-

domestil Petra Zgagovo kolo, ker zdaj v tem kritičnem času človek potrebuje humor in razvedrila za dušo. Zgagova kolona na mje pa tega donasala vsaki dan, večkrat v podvojeni meri. Jaz sem Mr. Terčka osebno poznala. Zglasila sem se v tiskarni, ko sem potovala na obisk domovino v letu 1937. On je bil mož na pravem mestu — ohranimo ga v blagem spominu.

Razglednik je tudi O K, kribo bi sodili, ako bi rekli kaj drugega. Saj je pred tednom tako lepo opisal Vipavski obisk, da je v resnici po pehtra novih strukljih zadisalo po kuhinji. Upamo, da nam bo tudi gospa Anica včasih napisala v tisti vogalček nekaj bolj domačega, toplega za sončne dni.

Končno vas lepo pozdravljam in ostajam vaša zvesta naročnica

F. A. Kavsek,
So. Charleston, W. Va.

RAD ČITA NAŠ LIST.

Ker mi bo ta mesec potekla naročnina, vam pošiljam zdaj \$7.00 za nadaljno naročnino.

Četudi sem že star, zelo rad čitam in sin, ki mi ga niso še vzeli k vojakom, mi seveda prikoči na pomoč pri naročnini — tako gre lažje.

Čestitam vam k aši 50-letnici in izrekam priznanje vsem ki se tako trudite, da imamo slovenske časopise razširjene po širni Ameriki.

Pozdravljam uredništvo in upravo ter ostajam z bratskim pozdravom vsem čitateljem, vaš,

Tony Zimmermann,
Akron, O.

IZ OSAGE, W. VA.

Tukaj vam pošiljam \$2.00 za "Glas Naroda" ker ne morem biti brez njega. Ga komaj čakam, ko pridem z dela domov. Sedaj pa pozdravim vse Logatčane!

Frank Jopoh,
Osage, W. Va.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GRŌBA VRATA"

Pred dnevi je naglo umrla v Clevelandu, O., je po kratki bolezni umrla Magdalena ki je bila rojena v Dobrem polju na Dolenjskem in v Ameriko je prišla kot štirinajstletna dekle, in sicer v Pueblo, Colo. Zapuščena moža in osem zapuščena dva sinova, hčer in odraslih otrok.

†

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopisiljanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Sedaj \$2
"Ko smo šli v morje bridkosti"
Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJSEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in prijateljev, ki jih je pisatelj knjige prejel od onih, ki so knjigo naročili in prebrali. To je samo en del teh mnenj, ker radi potovanja naša prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. — Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je dovolj priznanja za uje vsebino.

Greeney, Minn. — Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo: "Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati, da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako lepo in jasno ste opisali pot slovenskega naroda v morje bridkosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. — Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svojo prijateljico.

Los Angeles, Cal. — Sprejela sem pošiljko knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi semljivi Slovinci mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku, ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. — Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato pa tudi zasluzi, da pride do vseh ljudi v roke.

Walsenburg, Colo. — S knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi se čitala pa vseh naših naselbinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

SE EN POZDRAV

K 50-LETNICI

Cenjeno uredništvo: — Oprostite ker nisem takoj poslala naročnino. Sedaj vam pošiljem money order na \$7.00 za celoletno naročnino. Ker imam eno v ameriški mornarici, imam pač druge velike skrbi v glavi. Ob 50-letnici želim listu veliko novih naročnikov!

Pozdravi!
Barbara Pirnat,
So Norwalk, Conn.

RECOMMENDED BOOKS ON YUGOSLAVIA.

HISTORY OF SERBIA, By H. W. Temperley, London: Bell 1917

SARAJEVO: A Study in the Origins of the Great War. By R. W. Seton Watson, London: Hutchinson 1926.

THE BALKAN PIVOT, Yugoslavia; By C. A. Beard and George Radin. New York: Macmillan, 1929.

FROM IMMIGRANT TO INVENTOR, By M. I. Pupin. New York, Scribner, 1929.

YUGOSLAVIA SINCE 1918 By R. G. D. Laffan, London, Yugoslav Society, 1929.

WHERE THE EAST BELONGS, By Hamilton Fish Armstrong, New York, Harper 1929.

MARKO—The King's son. By Clarence A. Manning, New York, Robert M. McBride 1932

ALEXANDER OF YUGOSLAVIA, By Stephen Graham New Haven, Yale University Press, 1939.

FREE YUGOSLAVIA CALLING, By Svetislav Petrovich, New York, Greystone Press, 1941

BLACK LAND and GRAY FALCON, By Rebecca West, New York, Viking 1941.

THE UNTAMED BALKAN By Fred Kovacs, New York, Modern Age, 1941

PEASANT LIFE IN YUGOSLAVIA, By Olive Lodge, London, Sealey, 1942.

NOR ANY VICTORY, By Ray Brock, New York, Reynal and Hitchcock, 1942.

FROM THE LAND OF SILENT PEOPLE, By Robert St. John, New York, Doubleday, 1942

BALKAN FIREBRAND, By Kosta Todorov, Ziff Davis, 1942

WRATH OF THE EAGLES By Frederick Heydenau. New York, E. P. Dutton, 1943

Dopisi

NAŠ JEZIK SE MU DOPADE.

Prav lepo se vam zahvalim za poslanih mi 20 kopij lista "Glas Naroda", ki je zelo interesanten. Bilo je zelo lepo od vas, da ste se potrudili in mi poslali zavoj listov brez plačila. Zelo cenim to in se tudi zdaj naročam na vaš list za pol leta. Pošiljam \$4.00, preostanek naj bo za poslano kopije lista, ki so mi bile veliko več vredne in sem jih z zanimanjem prečital.

Vaš list ni pisan v pretežkem slogu in je kakor nalašč za začetnika, ki se slovenskega jezika šele uči. Res bi ne bil mogel dobiti boljšega lista v svrhu učenja čitanja in govorenja slovenskega. Vaš jezik je preprost in naraven ter krasen v izrazu in blagovoden — meni se zdi najlažji od slovanskih jezikov. Z vsakim dnem se mi bolj dopade. Hvala, ker ste napisali nekaj o meni zadnjič. Želim vsem pri listu vse najboljše kakor tudi vsem Slovincem, ter ostajam vaš iskren prijatelj.

Tom Leavit,
Kirkwood, Mo.

ZVESTA NAROČNICA.

Cenjeno uredništvo: — Prosim pošljite mi knjigo "What's Your Name".

Čestitam vam k vaši 50. obletnici in želim mnogo uspeha. Jaz bi ne mogla biti brez "Glasa Naroda" na katerega sem naročena že 30 let.

Z iskrenimi pozdravi
Mrs. Helen Pellich,
Brooklyn, N. Y.

LIST SI JE ZAGOTOVIL ZA PRIHODNJE LETO.

Ker vidim, da mi je naročnina potekla, pošiljam vam tukaj \$7.00 za naročnino na list Glas Naroda, da si ga zagotovim za celo prihodnje leto.

S tem vas pozdravljam in ostajam vaš naročnik,

Jacob Gersich,
Hibbing, Minn.

ZASTOPNIK STENISHA PIŠE.

Prilagam money order za \$8.75 za priloženo nakaznico in odgovor. Ni mi natančno znano, kdaj sem si naročil list "Glas Naroda" vem, da je to bilo v Pittsburghu, oziroma v Allegheny pri takratnem zastopniku Jos. Gorisku. Ne vem pa natančno, ali je bilo to leta 1902 ali 1903, tako da stalni naročnik in zvesti čitatelj lista sem 40 let vseeno. Ker imam pa nad 7 križev na grbi, dvomim, da bi mi bilo dano še kaj dolgo čitati list, pa vseeno je moja želja k 50-letnici, da bi še nadaljnjih 50 let prinašal tako izvrstno in poučno čtivo Slovincem v tej novi in tudi stari domovini, kadar bo to mogoče.

Bodite pozdravljeni!
C. Strnisha,
Gowanda, N. Y.

DOLGOLETNI NAROČNIK.

Ker mi je naročnina potekla, tukaj vam pošiljem znesek za celoletno naročnino \$7.00, ker želim, da mi vaš list vedno dohaja. Zdi se mi škoda, da bi list pustil, ker sem že dolgoletni naročnik.

Želim mnogo uspeha listu "Glas Naroda" kakor tudi mnogo novih naročnikov. Pozdravim vse čitatele tega lista po širni Ameriki in Kanadi.

Frank J. Lorber,
Cleveland, O.

DOPIS ROJAKA IZ ISTRE.

Ker mi je potekla naročnina na "Glas Naroda" vam pošiljam \$3.50 za nadaljnjih šest mesecev. Čestitam k 50. obletnici lista in želim, da bi še izhajal nadaljnjih 50 let, kar ga čitamo že 30 let. Z zanimanjem tudi čitam k o l o n o Mrs. Anne Krasne, ker sem tudi jaz doma blizu Treta, iz Istre.

S pozdravom
Frank Kos.,
Morley, Colo.

NOČEM PLAČATI VEČ KOT

NAJVIŠJE DRAGNE CENE!

NE SPREJMEM KACONWRANIN

ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMKI!

KUPUJTE REDNO U. S. WAR BONDS in STAMPS

Obiščite Slovenske Prireditve! VASA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANCNEMU, PAČ PA TUDI K DRUGIM ZABNEMU USPEHU. DRUŠTVA POTREBUJEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIM ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JA VNOSTI.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

38

Bil je pobit, strit in žalosten, da se je zasmilil samemu sebi. Obrnil se je, da bi odšel.

Tu se zopet dvigne senca izmed cipres in odhiti po stezi, kakor bi šla proti Azbada.

Osupel, stečen in omamljen, hiti proti njej.

"Irena!" je vzklikalo srce "Irena!" je prihajalo na ustnice, dokler ni glasno zaklical njenega imena. Še petnajst karakov je bila od njega.

Senca se ustavi, Azbad pospeši korake in vnovič izreče s tresočim se glasom:

"Irena!"

Tedaj zazvoni zvonek glas:

"Čestitam, magister equitum!"

Azbad je vztrepetal po vsem životu.

Senca je trenotno izginila, izza košate mirte se je oglasil škodoželjen smeh, da se je razleglo po vrtu.

Poveljnik palatinske legije je prebledel, kri se mu je strdila po žilah. Zakaj dobro je spoznal glas Teodore.

Visoko v palači je potrkala zlata zarja z rožnatimi prstki na Irenino okno. Jutrnji žarki so zagledali na mizi razprt psalter, iz katerega so se svetile črke 60. psalma, razgrnjene-ga v poznem večeru pred ikono Krista Pantokratorja.

O, Bog, pridi mi na pomoč! Gospod hiti mi pomagati! Zavrnejo naj se in sram jih bodi, kateri mi hudo žele!

Iztek ni tisto noč skoro nič zaspal. Do zore mu je modroval Radovan, v katerem se je zbudila z vso islo nemirna narava peveca popotnika. Zahrepenel je naprej kakor oblak pod nebom, moral je proči iz Bizanca in če bi bil vedel, da gre naravnost pod Tunjušev meč, šel bi bil in bi se ne mudil več.

Ko si je nadel izlok hojno opravo, da bi odšel za svita na vežbališče, ga je stavec objel in po sivi bradi sta pritekli solze resnične ljubezni.

Radovan je šel še po slovo k Epafroditu. Ni čakal dolgo pri vratih. Zakaj Grk je delal in računal ob jutrnjem hladu. Začudil se je.

"Ne hodi, ni ti sile pod mojo streho!"

"Moram gospod, golec mora križem sveta! Sin naj ostane, ker ni moj sin!"

"Ni tvoj sin?"

Epafrodit mu je segel hitro v besedo.

"Ni moj sin, pravim, ni, zato ker je bolj za meč kakor za strune. Kako sem ga rodil? Iz strune — meč! Zato naj ostane pri meču, oče pa gre, in z njimi gre pesem. In tebe, o dobroti veličastna, prosim oče, da ga čuvaš, svariš in kaznuješ, če je treba. Sedaj je tvoj, dokler ne pridem ponj! Za tvojo dobroto naj ti bogovi varujejo ladje in zlato naj se ti množi v skrinjah kakor kvašeno testo!"

"Kako boš potoval?"

"Kakor potujem že petdeset let, po cestah in stezah, po gorah in dolinah, med volkovi in tatovi, sit in lačen, pijan in jejen, vedno vesel in vedno brez skrbi. Drugačnega je pot goščeva kakor trgovčeva!"

"In če ti ponudim voz do Odrina, bi se-li peljal?"

Ni napak na vozu, rečem. Ali voz gre in se ustavi. Vse seli ljudje so ob cesti, voz gre mimo. Godca kličejo: Prijatelj! bodi naš, udari na plunko — voz gre dalje. A da te ne razžalim ob tej uri, se tudi peljem do Odrina, kakor želi tvoja veličastna dobroti!"

"Melhior ima opravka tam in še danes odide. Torej prisedi. V Odrinu te priporoči trgovcem, morda te pospremi kdo preko Hema. In na, da ne potuješ prazen!"

V Radovanovo nedrje je izginil mošnjček zlatov.

"Kakor se mrtel, ne razžalim te in se popeljem z Melhiorom. Ali vrnem se, k tebi se vrnem in k sinu, moje srce bo jokalo za teboj in moja plunka bo opevala tvoje dobroto med Sloveni. Bogovi naj te zibljejo v zlatih nečkah! Sreča nate. Epafrodit, zdravje jasno tebi in tvojim!"

Pred vrati je posegel Radovan v nedrje in potegnil podarjeni mošnjček.

"Ni potrebno tole za godca, a koristno je vendar." Na dvoru se je srečal z Melhiorom, ki je v popotni opravi dajal povelja.

"Melhior, s teboj grem, tako je ukazal velemogočni gospod. Ali si pomislil, da utegne biti vročina na cesti? Ko bi naložil kak vrč, saj ne uteži."

"Dobro, dobro! Vesela družba! Radovan bo pel in godel, Melhior gotovo poskrbi, da ne bo suho tvoje grlo!"

"Bogovi, kaj sem vam storil, da me tako ljubite?"

Tako je vzkliknil Radovan, ko je z mladostnimi koraki hitel po plunko.

ŠESTNAJSTO POGlavJE.

Po Propontidi se je razlilo solnce, v pristanišču so se gule ribiške ladje, nad Bosporom so pletavali galebi. Tedaj so nenadoma onemela klavira pri stavbi svete Sofije. Sto nadzornikov je zaklicalo stokrat sto zidarjem.

Visoko na predzidnem zidu se je pojavila dolga, suha postava. Preprosta praznjena halja je krila v gubah sloko telo. Preko ledij jo je tesno stikal jermen, glava je bila ovita v volneno ruto, desnica se je opirala ob palico. Bil je despot Justinijan, ki je prišel nadzirati stavbo cerkve Hagije Sofije. Ladini spremljevalec mu je bil Pavel Silenciarij, tajni svetnik in dvorni pesnik. Za njim sta stala Antemij in Izidor Milečan, mojstra te največje in najslavnejše stavbe tedanjega sveta. Uprava vso noč ni bil zatisnil očesa. Državni blagajnik je razgrnil pred njim velikanske pergamente, na katerih so zevali z groznimi žreli računi za cerkev svete Sofije. Res se je dvigal zid že blizu do kupole, toda državna blagajna je bila izčrpana do dna. Osem sto dva in petdeset stotov zla- a je že požrla stavba, ki jo je zidal Justinijan — na videz v čast božji Modrosti, v resnici je iskal le samega sebe in svoje slave. Vse province so ječale pod bremenom davka, a Uprava da še ni odnehal. Sam, zaprt v pisarni — je koval in snoval načrte, kje bi se dobilo denarja.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

PREDSEDNIK ROOSEVELT O AMER. LETALCIH.

Ko je predsednik Roosevelt razodel, da se je udeležilo 855 letal ameriškega poleta z dne 8. oktobra na Bremen in Vogesack v Nemčiji, je porabil to priliko, da objavi ameriški ljudstvu, koliko doprinesejo vsi k takim napadom v pogledu uspeha.

Predsednik je povedal, da se je nahajalo v teh letalih trdnjavah, Liberatorjih in Thunderbolthih več kot 5,000 moč posadke. S seboj so nesli 2,500,000 funtov bomb, 2,750,000 streliv municije in — nekoliko presenetljivo — 800 funtov zemljevidov. Od njih vseh skupaj pokrita distanca znaša 850 tisoč milj. Ze samo pri poletu v zrak, ko so obletavali letališče in pristali, so pretekli 1,400 milj na tleh. Nad sovražnim ozemljem so se nahajali od dveh do šest ur.

Ta polet sam je potrošil skoraj 1,000,000 galon bencina in približno 25,000 galon mazilnega olja.

To je eden od vzrokov, — je dejal predsednik Roosevelt, nanašajoč se na poslednjo točko, zakaj je bila za ameriške avtomobiliste zmanjšana količina gasolina, katero imajo na razpolago. — (OWL)

ZA GOSPODINJE.

Pri pranju perila si postamo vse posode v priročno višino, da se pri delu ne držimo sklonjene navzdol. Perimo na takem kraju, kjer nam je čim manj treba prenašati težke posode z vodo in perilom. Uporabljajmo otroški voziček za prevažanje opranega perila, večično za pripenjalke in vrvi. Čim skrbneje perilo razobejmo, tem lažje ga pozneje zlikamo. Perilo razdelimo na dva kupa; tako, ki mora biti lepo zlikano zase, in tako, ki ne potrebuje tolike natančnosti, zopet zase. Ko smo zlikali obleke, moške srajce, namizno perilo in druge boljše kose, porabimo ostalo toploto likalnika, da spravimo v red perilo z drugega kupa. Brisače, gladke rjuhe, triko samo malo pretegemo, po robu povlečemo z likalnikom. natančno zložimo, potem pa še malo pritismo, da se vleže. Na ta način si prihranimo mnogo dela.

Da likamo sede, je danes že splošno znano. Le miza ali deska mora biti v pravi višini, da ne dvigamo rok s težkim likalnikom previsoko, kar bi nas utrujalo. Perila ne zlagamo sproti skupaj, ampak šele na koncu, ko smo vse opravili. Med likanjem ga polagamo čez stol ali stojalo, ki ga napravimo, ako položimo dve palici preko dveh stolov. Preden začnemo z delom si pripravimo prav vse, da pozneje med delom ne vstajamo.

Oče enajstih otrok bo vpoklican v armado

Stamford, Conn. — Triindeset let star oče enajstih otrok je dobil karto, ki ga obvešča, da je bil klasificiran ali dodeljen v razred 1-A, kar pomeni, da bo lahko vsak čas vpoklican v armado.

Otroci tega očeta nimajo več matere, ker je jim umrla pred nedolgo. Če bo oče vpoklican, bodo dobivali od vlade \$112. mesečno. Kako bo enajst otrok izhajalo v sedanjih draginjah s to vso in kdo bo skrbel zanje v drugih ozirih, tega vojna ne vpraša. Lokalni naborni odborniki so enostavno skomignili z ramami in dejali, da se pač ne da pomagati, ker mož spada pod vojaško starost.

Ameriški papagaj.

Edini ameriški papagaj, ki živi v Združenih državah oziroma je v njih doma, je debelečkasti ptič te vrste, kateri živi na južozapadnih predelih dežele.

MEDNARODNI PLESI.

Kot mi je bilo v naglici sporočeno, se jutri (v petek) večer ob 8:30 vrše veliki mednarodni plesi v veliki znani dvorani Arlington Hall na 23 St. Marks Place (8th St.) med 2. in 3. Ave. New York City.

Na tem velikem plesnem programu nastopijo sledeče plesne skupine v svojih slikovitih narodnih nošah: Polish Folk Dance Circle, Hawaiian Folk Dancers, Swa-Hili, African Group, Swis Folk Dances, Norwegian Folk Dancers Group, Castle Koy-Scottish Gorup, Hol- land Folk Dance Group, Ukrai- ne Dance Group, Danish Folk Dance Circle, Estonian Educa- tional Society, Lithuanian Folk Dance Group.

Prav prijazno se vabi Slo- vene in Slovenke iz Greater New Yorka, da se te velike mednarodne prireditve udele- že v velikem številu, posebno še v narodnih nošah. Posebno še iz razloga, ker zgoraj ome- jene skupine bodo ob tej pri- liki priredile tudi nekakšen "Farewell Party" ali odhod- nico svojemu glavnemu vodite- lju Mr. Michaelu Hermanu, ka- teri bo namreč odpotoval pri- hodnji torek 26. oktobra v ar- mado Strica Sama.

Vstopnina bo 80 centov za o- sebo in davek. Narodne noše so seveda proste vstopnine.

Zgoraj omenjene plesne sku- pine vam kličejo na veselo svi- denje jutri večer v Arlington Hall.

Pozdrav!

A. F. Svet.

Predhistorični krokodili in zmaji.

Pravijo, da je najti v malo- dostopnih in slabih pokrajinah Južne Dakote mnogo predhis- toričnih fosilov krokodilov in zmajev ter manjših lisshah-O zmajev ter manjših slinih pla- zilcev.

ZAHVALA

Čeprav je že pozno, vendar si štejem v dolžnost, da se za- hvalim vsem dragim dobrotni- kom, ki so na en ali drugi na- čin pomagali, da se je moja prva slovesna sv. maša obha- jala tako sijajno.

V prvi vrsti sem dolžan po- sebno zahvalo častitemu gospo- du župniku za njihov tako po- žrtvovalen trud, katerega so imeli s tolikimi pripravami, zlasti pa še je bilo težavno, ker je bil čas tako kratko odmer- jen. Ne dobim besed, da bi se vam dovolj zahvalil, rečem sa- mo to: dobri Bog vam poplačaj stotero, ter Vam dodeli svoj blagoslov pri vašem delovanju.

Ravno tako se prisrčno za- hvaljujem častitemu p. Ale- ksandru za prekrasni govor, ki mi bo ostal v trajnem spomni- nu, kakor tudi vsem častitim gg. duhovnikom, ki so prisost- vovali pri moji novi maši, tako da je bila slovesnost sijajnejša.

Najlepšo zahvalo sem dolžan mojim dragim starišem, za pro- mnoge dobrote in trud, ki so ga imeli, kakor tudi sestricam.

Iskreno se zahvaljujem tudi pevovodji Mr. Hudetu, kakor tudi vsem pevcem in pevkar- za prekrasno petje, ki je bilo res nekaj veličastnega. Poseb- no Miss Marie Archul. Ravno tako lepa hvala Mr. Anton Šu- belju in pevskemu društvu "Domovina" za krasne pesmi v dvorani.

Prisrčna zahvala neprekos- ljivim kuharicam, ki so imele več dni dela čez glavo in so vse tako sijajno izpeljale, ka- kor tudi vsem delavcem, ki so pomagali na ta ali oni način. Lepa hvala vsem darovalcem za prelepe in obilne denarne darove in za vse druge reči. Rad bi imenoval vsakega pose- bej, pa žal, se ne spominjam imen. Še enkrat vsem skupaj stoterni: Bog plačaj! Verje- mite mi, da se vas bom hvalež- no spominjal zlasti pri daritvi svete maše.

Rev. Jerome Sellak

Lemont, Ill.

Kdo je ustanovil Palermo v Siciliji?

Zgodovinsko siciljsko mesto Palermo so ustanovili stari Fe- ničani in Palermo je danes skoro edin spomin na nje.

Koliko imamo parkov

Združene države imajo 160 takozvanih narodnih parkov, ki obsegajo skupno 176 milijonov akrov zemlje.

Izšla je

"BARAGOVA PRATIKA"

za prestopno leto 1944

Letos je povečana za celih 32 strani. Krasno ilustrirana z mnogimi različnimi slikami. Po- vestni del je nadvse zanimiv, kakor tudi vsa druga vsebina. Pratika stane letos s poštnino—

40 CENTOV,

kar je poslati v čeku, Money or- dru ali v gotovini na naslov:

BARAGOVA PRATIKA
1849 West Cermak Road,
Chicago (8), Ill.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bariton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otočki zvon — mešani zbor
5. Pomladnska — mešani zbor, z bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, z bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je ugla- sil in v samozaložbi izdal MA- TEJ L. HOLMAR, organist in prevodja pri sv. Vidu, Cleve- land, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

:: AMERICAN FRATERNAL UNION ::

ELY, MINNESOTA

KI IMA

25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE

DOLARJEV PREMOŽENJA

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti

Ako je društvo A.B.Z. v vaši nasel- bini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hudejo v njem čimbolj izvešati in izpopolniti.

Naročite pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternovac

Spisal Ivan Albreht
Cena 50 centov

Belfegor

Spisal Artur Bernede
Cena 75 centov

Filozofska zgodba

Spisal Alojz Jirasek
Cena 50 centov

LETOS IZŠLA

Ko smo šli v morje bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek
Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanice na zanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo dr- žavo že dolgo prej kot jo je napadel.
Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.
Cena \$2.—

Listki

Spisal Kavar Meško; 144 str.
Cena 70 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albreht
Cena 75 centov

Zločin in kazen

Spisal F. M. Dostojevski
DVA ZVEZKA
Cena \$3.—

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič
Knjiga je svojevrsen pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaajstih dolgih po- glavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano
Cena \$2.—

POUČNI SPISI

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjiga
Cena \$2.—

Govedoreja

Spisal R. Legvart, 145 strani s slikami.
Cena \$1.—

Knjiga o dostojnem vedenju
111 strani.
Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Perc, 8 slikami, 168 strani. — Knjiga za mlekar- je in farnerje v splošnem.
Cena 50 centov

Obrotno knjigovodstvo

258 strani, ezana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stav- bno, umetno in strojno ključar- ničarstvo ter železnicarstvo.
Cena \$1.—

Ako naročite knjigo, priložite k naro- čilu U. S. oziroma Canadian Navy Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakom po 2. oziroma 3 cente.

Državlanski priročnik

(V slovensčini)
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan.
Cena 50 centov

Godeti državljani naj naročijo

knjižico —
"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
v tej knjižici so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca.
Cena 35 centov